

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «___» серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Практико-орієнтований підхід в історико-педагогічних дослідженнях
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	вибірковий
Курс/семестр	2 / III
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є набуття знань у галузі педагогіки та історії педагогіки, підготовка здобувачів до наукової діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні історико-педагогічних досліджень, визначення тенденцій розвитку практико-орієнтованого підходу в дослідженнях даного напрямку задля врахування їх у реформуванні сучасної системи освіти, формування зрілої й творчої особистості. Сприяння засвоєнню методів і форм організації процесу дослідження; спонування до подальшої самоосвіти і самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього науковця, відповідального ставлення до виконання обов'язків здобувача освітньо-наукового рівня вищої освіти; формування потреби постійно займатися самонавчанням і самовдосконаленням.

Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомити здобувачів із методологією історико-педагогічних досліджень, сформувати практичні уміння щодо реалізації практично-орієнтованої спрямованості, що відповідає нагальним завданням удосконалення системи освіти і виховання, обґрунтування особливостей застосування практико-орієнтованого підходу в історико-педагогічних дослідженнях.

Основними цілями вивчення дисципліни є осмислення проблем практико-орієнтованої освіти та підвищення її якості, формування національних та загальнолюдських цінностей, оновлення змісту і форм організації освітнього процесу, розвитку системи безперервної освіти, що в системі ретроспективного погляду дає можливість для з'ясування досягнень минулого, збереження й примноження напрацювань, попередження помилок і визначення перспектив поступу.

Компетентності

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти/педагогіки у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і вдосконалення нових цілісних знань та фахової практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до оволодіння загально науковими компетентностями.

ЗК 3. Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати дослідницьку й інноваційну діяльність, вирішувати науково-дослідницькі проблеми.

ЗК 7. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, виявляти власну світоглядну позицію щодо отриманої інформації.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 1. Володіння знаннями у сфері освіти/педагогіки, зокрема про її основні концепції, методики, технології; розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему освіти; оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

СК 2. Здатність аналізувати, систематизувати й узагальнювати результати наукових досліджень у сфері освіти/педагогіки. Досягати наукових результатів, що репрезентують нові знання.

СК 4. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний і емпіричний аналіз проблем психолого-педагогічних наук, оцінювати та забезпечувати якість наукових досліджень.

СК 8. Здатність до професійного самовдосконалення.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здатність забезпечити концептуальні та методологічні знання в галузі освіти/педагогіки і на дотичних міждисциплінарних напрямках, володіти спеціалізованими вміннями/навичками, необхідними для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності.

ПРН 3. Аналізувати й застосовувати науковий доробок українських і зарубіжних учених, фундаментальні концепції та теорії у професійній сфері.

ПРН 5. Уміти започатковувати, планувати, реалізувати і коригувати послідовний процес наукового дослідження, демонструвати дослідницькі навички в галузі освіти/педагогіки.

ПРН 8. Прагнути до безперервного саморозвитку і самовдосконалення; кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях; володіти здатністю до презентації наукового доробку в галузі освіти/педагогіки.

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
лекції	20
семінарські заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
III	011 Освітні, педагогічні науки	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	семінарські заняття	самостійна робота
Тема 1. Методологічне обґрунтування закономірностей практико-орієнтованого підходу у професійному навчанні. Дидактичні закономірності практико-орієнтованого навчання. Поширення практико-орієнтованих підходів у дослідженнях МЕДІА. Практико-орієнтоване навчання як засіб професіоналізації підготовки майбутніх фахівців України.	2 год		4 год Робота з науковими джерелами, схема закономірностей
Тема 2. Практико-орієнтовані технології методичної підготовки майбутніх фахівців в історико-педагогічних дослідженнях. Місце методичної діяльності у структурі ЗО у контексті сучасних історико-педагогічних досліджень. Педагогічні умови методичної	2 год		4 год Тестування, квест, творчі завдання

<p>підготовки науково-педагогічних працівників. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу як важлива й необхідна умова якісної підготовки здобувачів ВО.</p>			
<p><i>Тема 1. Практико-орієнтований підхід: сутність, завдання, закономірності та технології методичної підготовки майбутніх фахівців.</i> Сутність практико-орієнтованого навчання у вищій школі як предмет наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних учених. Практико-орієнтовані підходи у медіа-дослідженнях в етнографічному форматі. Особливості методичної роботи з підготовки науково-педагогічних кадрів в регіональних історико-педагогічних дослідженнях.</p>		2 год	4 год Тестування, опитування, категоріально-понятійний апарат, методична підготовка, практико-орієнтоване навчання у вищій школі України та європейського зарубіжжя – порівняльна характеристика
<p>Тема 3. Практико-орієнтовний аспект неперервності підготовки педагогічних кадрів в історико-педагогічних дослідженнях. Організаційна та змістова єдність неперервної освіти. Напрями розвитку неперервності підготовки педагогічних кадрів в історико-педагогічних дослідженнях. Неперервність підготовки педагогічних кадрів як предмет досліджень зарубіжжя.</p>	2 год		4 год Структура-схема/діаграма, есе, компаративістське дослідження
<p>Тема 4. Компоненти практико-орієнтованої підготовки майбутніх педагогічних фахівців як дискурс в історико-педагогічних дослідженнях. Умови формування теоретичної готовності майбутніх педагогічних працівників до практичної діяльності. Вимоги до практико-орієнтованої підготовки майбутніх педагогічних працівників у нормативних документах та їх вплив на формування компонентів. Практико-орієнтований підхід як умова формування особистості майбутніх педагогів на ціннісних засадах етнопедагогіки у контексті історико-педагогічних досліджень.</p>	2 год		4 год Тези, наукова доповідь, робота з нормативними документами, аналіз з презентаційним матеріалом
<p><i>Тема 2. Практико-орієнтований підхід до підготовки фахівців для закладів вищої освіти в історико-педагогічних дослідженнях.</i> Підготовка практико-орієнтованих фахівців на основі дуальної форми навчання. Академічні мобільні можливості в рамках ЗВО. Особливості підготовки педагогів для закладів освіти різного рівня у контексті сучасних історико-педагогічних досліджень. 4. Формування особистості та педагогічної майстерності педагога в</p>		2 год	4 год Опитування, тестування, робота з офіційними сторінками ЗВО щодо академічної мобільності студентів,

історико-педагогічних дослідженнях.			порівняння
<p>Тема 5. Інструменти практико-орієнтованого навчання і методико-технологічні засоби формування професійних компетентностей в історико-педагогічних дослідженнях.</p> <p>Воркшоп як формат професійного навчання. Воркшоп як засіб формування готовності до інноваційної діяльності. Застосування методики CASE-STUDY у системі практико-орієнтованої підготовки майбутніх педагогічних працівників.</p>	2 год		4 год Рольова гра, схема, презентація
<p>Тема 6. Формування професійно-педагогічної культури майбутніх педагогів: практико-орієнтований підхід в історико-педагогічних дослідженнях.</p> <p>Професійно-педагогічна культура в історико-педагогічному контексті. Характеристика основних дефініцій. Педагогічні умови формування професійно-педагогічної культури студентів на засадах практико-орієнтованого підходу. Комунікативна культура як необхідна умова професійного зростання творчої особистості педагога в історико-педагогічних дослідженнях.</p>	2 год		4 год Тестування, складові комунікативної культури студентів та науково-педагогічних працівників, презентація
<p><i>Тема 3. Інструменти та засоби формування професійних компетентностей в історико-педагогічних дослідженнях.</i></p> <p>Смарт-технології в освітньому процесі закладів освіти різного рівня. Педагогічні умови у процесі формування конфліктологічної культури. Модель формування комунікативної компетентності у студентів на основі інформаційно-комунікаційних технологій в історико-педагогічних дослідженнях.</p>		2 год	4 год Опитування, тестування, оформити модель, презентувати технології
<p>Тема 7. Навчальна практика як компонент практико-орієнтованого підходу в історико-педагогічних дослідженнях.</p> <p>Характеристика практико-орієнтованого методологічного підходу як основи організації практичної підготовки. Педагогічна практика в системі професійної підготовки фахівців різних галузей наук. Роль педагогічної практики у формуванні професійної компетентності майбутніх педагогічних кадрів.</p>	2 год		4 год План навчальної практики, її структура, програма, очікувані результати, есе
<p>Тема 8. Формування основ продуктивної виховної діяльності в історико-педагогічних дослідженнях.</p> <p>Концептуальні засади професійної виховної діяльності педагога в історико-педагогічних дослідженнях. Проблеми підготовки педагога-вихователя в теорії та практиці роботи ЗВО. Методологічні засади підготовки майбутніх педагогічних працівників до виховної роботи в регіональних історико-педагогічних дослідженнях.</p>	2 год		4 год План виховної роботи академнаставника групи, структурного підрозділу, аналіз історико-педагогічних досліджень з проблем підготовки майбутніх

			педагогічних працівників до виховної роботи
<p><i>Тема 4. Виробнича педагогічна практика як ключова умова професійного самовизначення майбутніх науково-педагогічних працівників в історико-педагогічних дослідженнях.</i></p> <p>Мета, завдання та стан організації виробничої педагогічної практики у системі підготовки майбутнього викладача ЗВО. Обов'язків керівників-методистів у різні часові періоди в історико-педагогічних дослідженнях. Професійні компетентності як реалізаційна здатність до здійснення професійної діяльності.</p>		2 год	4 год Звіт, орієнтовні презентації здобувачів до лекцій/практичних занять при проходженні практики, тестування, опитування
<p>Тема 9. Практико-орієнтований підхід в академічній фазі освіти країн Європи.</p> <p>Практико-орієнтований підхід в освіті Німеччини: погляди німецьких науковців. Професійна підготовка педагогів у Франції. Модель практико-орієнтованої підготовки у ЗВО Великої Британії на основі історико-педагогічних досліджень</p>	2 год		4 год Індивідуальні творчі завдання, презентація/порівняльна характеристика/доповідь, оформлення наукової статті у компаративістському напрямі
<p>Тема 10. Використання педагогічного проєктування в навчальному процесі.</p> <p>Сутність поняття «Навчальні проєкти». Етапи, стадії проєктування та їх характеристика. Види навчальних проєктів, класифікація. Веб-квести та їх використання у навчальному процесі.</p>	2 год		4 год Тестування, порівняння сутності категоріально-понятійного апарату, робота з довідниковими джерелами
<p><i>Тема 5. Навчальні проєкти як компонент практико-орієнтованого підходу в історико-педагогічних дослідженнях.</i></p> <p>Класифікація навчальних проєктів. Особистісно орієнтовані проєкти як основа організації практичної підготовки. Методична робота у підготовці та організації навчальних проєктів в історико-педагогічних дослідженнях.</p>		2 год	4 год Колективний/індивідуальний проєкт, тестування
ЗАГАЛОМ	20 год	10 год	60 год
4. Система оцінювання курсу			
Накопичування балів під час вивчення дисципліни			
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів		

Лекція	0
Семінарське заняття	15
Самостійна робота	15
Індивідуальне/творче завдання	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

Рекомендована література

Базова

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навч.-метод. посіб.* /авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І., Савчук Б.П., Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М., Прокопів Л.М, Салига Н.М./ За заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.
2. Антонова О.Є. Застосування методики CASE-STUDY у системі практико-орієнтованої підготовки майбутнього вчителя. *Інноваційні аспекти підготовки фахівців в умовах модернізації освітнього простору: Зб. наук. праць.* Новоград-Волинський, 2018. Вип. 1. С. 21-34.
3. Горохівська Т. Неперервність як педагогічна умова розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів технічних закладів вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук.* 2020. Вип. 32, том 1. С. 171-176.
4. Клименко Ю. М. Системоутворюючі механізми практико-орієнтованих освітньо-дослідницьких мереж. *Економіка і організація управління.* 2017. Вип. 1. С. 103-114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eiou_2017_1_13.
5. Майковська В., Юрко І. WORKSHOP як інструмент практико-орієнтованого навчання і методико-технологічний засіб формування підприємницької компетентності. *Молодь і ринок.* 2019. № 2. С. 116-122.
6. Наливайко О., Друганова О., Іваненко Л. Використання технології «ВОРКШОП» у роботі зі студентами класичних університетів. *Педагогічний процес: теорія і практика (Серія: Педагогіка).* 2019. № 3-4 (66-67). С. 129-137.
7. Новіков В. М. Практико-орієнтована модель професійної освіти. *Демографія та соціальна економіка.* 2019. № 2. С. 152-164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dse_2019_2_13
8. Радкевич В., Романова Г., Бородієнко В. Концептуальні основи практико-орієнтованої підготовки викладачів професійної освіти і навчання. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка.* 2018. № 16. С. 5-13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvipto_2018_16_3.
9. Скокова Л.Г. Поширення практико-орієнтованих підходів в якісних дослідженнях МЕДІА. *Методологія та методи соціологічних досліджень.* 2018. № 6. С. 17-22.
10. Стражнікова І. Теоретичні основи практико-орієнтованого підходу в регіональних історико-педагогічних дослідженнях. *Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна освіта і наука: проблеми, перспективи, інновації»* / Відповідальний редактор проф. Т.Ю. Дудка. Київ, 2021. 399 с. С. 329-332.
11. Стражнікова І.В. Воркшоп як форма практико-орієнтованого навчання у закладах вищої освіти України. *Матеріали V Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції «Педагогічні інновації в освітньому просторі сучасного закладу вищої освіти»* (12 березня 2021 року): Збірник тез / За заг. ред. д. екон. н., проф. Охріменка І.В. Київ: ККІБП, 2021. 187 с. С. 85-87.
12. Стражнікова І.В. Практико-орієнтований підхід у професійній підготовці майбутніх викладачів закладів вищої освіти України. *Інноваційна педагогіка.* 2021. Вип. 34. С. 14-16. (DOI: <https://doi.org/10/32843/2663-6085/2021/34-1.2>)
13. Стражнікова І.В. Підготовка фахівців для закладів освіти: практико-орієнтований підхід. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції* (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків: «Стиль-Издат», 2021. Т.2. 320 с. С. 194-198.

Додаткова

1. Коваленко В. В. Проблема розвитку компетентності педагогічних працівників з використання web-орієнтованих і мультимедійних технологій у педагогічній теорії і практиці. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 57, вип. 1. С. 189-206. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_57_1_18.
2. Немченко Ю. В. Система пошуково-дослідницьких проектів як середовище формування практичних безпеко-орієнтованих знань та навичок. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2015. Вип. 51. С. 185-193. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2015_51_37.
3. Стражнікова І. В. Практико-орієнтоване впровадження педагогічних умов формування толерантності у майбутніх викладачів закладів вищої освіти України. *Наука, освіта і суспільство: світові тенденції та регіональний аспект: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* (Полтава, 8 квітня 2022 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2022. 65 с. С. 10-13. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/12193>
4. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. *Зб. наук. пр. Випуск 53 / редкол. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2019. 248 с.*

6. Контактна інформація

Кафедра	педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	д.пед.н., проф. Стражнікова Інна Василівна
Гостьові лектори	Запрошені викладачі з закладів вищої освіти України (https://kpiibs.pnu.edu.ua/Договори-про-співпрацю/)
Контактна інформація викладача	inna.strazhnikova@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність: Очікується, що аспіранти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Аспірант зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань аспірантів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Невідповідна поведінк апід час заняття	Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті мені Василя Стефаника (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Аспірант може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно - Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті мені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Викладач:

д.пед.н., проф. Інна СТРАЖНИКОВА